

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

KHT Urpo Salon toiminta Tecnotree Oyj:n tilintarkastuksissa tilikausilta 2019 ja 2020

Tilintarkastuslautakunnan päätös 3.10.2023

Päätöksen diaarinumero: PRH/1161/10000/2021

Asian vireille tulo

Patentti- ja rekisterihallituksen (PRH) tilintarkastusvalvonta on suorittanut listayhtiöiden tilintarkastuskertomusten läpikäyntiä yhtiöiden verkkosivuilla esitettyjen tietojen sekä kaupparekisterissä olevien tietojen perusteella. Tilintarkastusvalvonnan havaintojen mukaan Tecnotree Oyj:n tilintarkastuskertomuksissa tilikausilta 1.1.–31.12.2019 ja 1.1.–31.12.2020 ei ole ollut mainintaa lisäraportista, jota edellytetään EU-asetuksessa (537/2014) yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen lakisääteistä tilintarkastusta koskevista erityisvaatimuksista (PIE-asetus). Lisäksi tilinpäätösten allekirjoitusten ajankohdista suhteessa tilintarkastuskertomusten antamisajankohtiin on ollut epäselvyyttä. Tilintarkastukset on suorittanut KHT Urpo Salo tilintarkastusyhteisö Tietotili Audit Oy:n puolesta päävastuullisena tilintarkastajana. PRH:n tilintarkastusvalvonta on ottanut asian tutkittavaksi oma-aloitteisesti tilintarkastuslain (TTL, 1141/2015) 7 luvun 2 §:n nojalla ja päättänyt tuoda KHT Salon toiminnan tilintarkastuslautakunnan käsiteltäväksi.

Tilintarkastajan selvitys

KHT Urpo Salo on tilintarkastusvalvonnalle 30.6.2021, 2.7.2021 ja 25.2.2022 antamissaan selvityksissä kertonut mm. seuraavaa.

Tilintarkastusyhteisö on laatinut EU-asetuksessa 537/2014 mainitun lisäraportin sekä vuoden 2019 että vuoden 2020 tilintarkastusten yhteydessä. Lisäraportit on annettu tilintarkastusvaliokunnalle (Report to the audit committee). Tilintarkastusyhteisö on todennut, että tilintarkastuslausunto on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annettavan lisäraportin kanssa. Tämän seikan mainitseminen on inhimillisen erehdyksen johdosta jäänyt pois tilintarkastuskertomuksesta. Laadunvarmennus on tilintarkastusyhteisössä toteutettu kollega KHT-tilintarkastajan toimesta. Oleellisissa ja merkittävissä kohdissa havainnot ja päätelmät on käyty läpi ja Salo on saanut hyväksynnän tekemilleen lausunnoille ja niissä esittämilleen päätelmille. Hän on suorittanut Tecnotree Oyj:n tilintarkastustoimeksiannon huolellisesti tarkastustiimensä kanssa, tilintarkastuslain ja hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

Tilintarkastuskertomusten antamisajankohtiin ja allekirjoittamiseen liittyen Salo on tuonut selvityksissään esille, että hän oli saanut yhtiöstä tiedon siitä, että tilinpäätökset olisi allekirjoitettu ja päivätty ennen sitä ajankohtaa, joka oli yhtiön kanssa sovittu tilintarkastuskertomuksen antamisajankohdaksi. Jälkikäteen oli ilmennyt, ettei tämä tieto pitänytkaan paikkaansa. Salon mukaan tilintarkastajan käytössä ei ollut hallituksen jäsenten allekirjoittamaa tilinpäätöstä, koska yhtiön hallituksen jäsenet asuvat ja toimivat useissa eri maissa. Salo on kertonut, että tilintarkastuskertomuksia annettaessa tilintarkastajan käytössä on ollut sähköiset tilinpäätökset pdf-muodossa sekä pääsy yrityksen käyttämiin laskentajärjestelmiin. Pdf-tiedostot eivät ole sisältäneet skannauksia allekirjoituksista, tai mitään sähköisen allekirjoituksen merkintöjä. Tilinpäätökset ovat kiertäneet hallituksen jäsenillä hyväksyttävänä sähköisinä, eivät fyysisesti paperiversioina, ja allekirjoituksia on kerätty sähköpostitse hallituksen jäseniltä. Jälkikäteen Salo oli todennut, että tilinpäätösten päiväyksiä oli muutettu ja näin näyttäisi siltä, että tilintarkastaja on antanut kertomuksen ennen hallituksen allekirjoituksia tilinpäätöksessä. Tämän tilanteen aiheutti Salon mukaan se, että yhtiössä ei ymmärretty tilinpäätöksen hyväksymisen ja allekirjoittamisen logiikkaa, ja siten

tilintarkastaja sai yhtiöltä väärää tietoa allekirjoituksista. Salo tuo myös esille, että ei saanut ennen tilintarkastuskertomuksen antamista kopiota hallituksen pöytäkirjasta, jossa tilinpäätös olisi päätetty allekirjoittaa, vaikka oli sitä pyytänyt.

KHT Urpo Salolle on 18.10.2022 sähköpostitse tilintarkastusvalvonnasta ilmoitettu, että hänellä on mahdollisuus tulla uudelleen kuulluksi asiassa 18.11.2022 mennessä. Salo ei ole vastannut tähän viestiin eikä ole sittemmin kommentoinut asiaa tilintarkastusvalvonnalle.

Ratkaisu

Tilintarkastuslautakunta antaa KHT Urpo Salolle varoituksen.

Perustelut

TTL 4 luvun 12 §:n 1 momentin mukaan tilintarkastajan on järjestettävä toimintansa hyvän tilintarkastustavan mukaisesti toiminnan laajuus ja monimutkaisuus huomioon ottaen sekä kirjattava toimintatavat tämän varmistamiseksi. Toimintatapojen tulee sisältää riittävät periaatteet muun muassa toimeksiantaja koskevan aineiston toimeksiantokohtaisesta dokumentoinnista.

Hyvään tilintarkastustapaan kuuluu tarkastustyön dokumentointivelvollisuus. Kansainvälinen tilintarkastusstandardi ISA 230 (Tilintarkastusdokumentaatio) ohjeistaa yksityiskohtaisesti dokumentoinnin laatimista ja sisältöä sen varmistamiseksi, että tilintarkastusstandardissa ISA 200 määritellyt tilintarkastajan yleiset tavoitteet saavutetaan. Kansainvälisten tilintarkastusstandardien sisältämien keskeisten periaatteiden noudattamista pidetään vakiintuneesti osana tilintarkastuslaissa säädettyä hyvää tilintarkastustapaa.

PIE-asetuksen 10 artiklan 2. kappaleen e) kohdan mukaan tilintarkastuskertomuksessa on vahvistettava, että tilintarkastuslausunto on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annettavan lisäraportin kanssa. KHT Urpo Salo ei ole sisällyttänyt tilikausilta 2019 ja 2020 Tecnotree Oyj:lle antamiinsa tilintarkastuskertomuksiin tätä vahvistuslausumaa. Tilintarkastuskertomuksia on siten pidettävä sisällöltään puutteellisina.

Yhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudesta päivätä ja allekirjoittaa tilinpäätös säädetään kirjanpitolain (KPL) 3 luvun 7 §:ssä (1304/2004), ja heidän tilinpäätöstä koskevasta vastuustaan KPL 3 luvun 7 a §:ssä (1620/2015).

KHT Salo ei ole esittänyt luotettavaa dokumentoitua tilintarkastusevidenssiä siitä, että hän olisi antaessaan tilintarkastuskertomukset tilikausilta 1.1.-31.12.2019 (13.3.2020) ja 1.1.-31.12.2020 (19.3.2021) varmistunut siitä, että kansainvälisen tilintarkastusstandardin ISA 700 kappaleen 49 tarkoittamalla tavalla yhtiön vastuuvolliset (hallitus ja toimitusjohtaja) olisivat ilmoittaneet ottaneensa vastuun tilinpäätöksistä eli hyväksyneet ja allekirjoittaneet tilinpäätökset ennen tilintarkastuskertomusten antamista, ja että Salon tarkastamat tilinpäätösversiot ovat olleet yhtäpitävät lopullisten yhtiön julkaisemien tilinpäätösten kanssa. ISA-standardin 700 kappaleen A67 mukaan tilintarkastaja ei pysty toteamaan, että on hankittu tarpeellinen määrä tarkoitukseen soveltuvaa evidenssiä, ennen kuin saadaan evidenssiä siitä, että kaikki tilinpäätökseen kuuluvat laskelmat ja muut siinä esitettävät tiedot on laadittu ja johto on hyväksynyt niitä koskevan vastuunsa.

Salo ei ole esittänyt luotettavaa dokumentoitua tilintarkastusevidenssiä myöskään siitä, että hänen antamiinsa tilintarkastuskertomuksiin merkityt allekirjoituspäivämäärät olisivat yhtäpitävät tilintarkastuskertomusten tosiasiallisten allekirjoitusajankohtien kanssa.

Tecnotree Oyj:n tilikausien 1.1.–31.12.2019 ja 1.1.–31.12.2020 tilintarkastukset eivät täytä tilintarkastuslakiin ja hyvään tilintarkastustapaan perustuvia vaatimuksia edellä perusteluissa mainittujen puutteiden johdosta. Urpo Salon menettely ei vastaa toimeksiantannon päävastuulliselta tilintarkastajalta vaadittavaa huolellisuutta (TTL 4:1 ja 4:3). Tilintarkastuslautakunta katsoo, että edellä esitetyillä perusteilla Salo on toiminut Tecnotree Oyj:n tilikausien 1.1.–31.12.2019 ja 1.1.–31.12.2020 tilintarkastuksissa tilintarkastuslain edellyttämän hyvän tilintarkastustavan vastaisesti. Salon toiminnan moitittavuutta korostaa se, että tilinpäätöksen allekirjoittamiseen liittyvät epäselvyydet ovat toistuneet

tilikauden 2020 tilinpäätöksessä, vaikka asian on pitänyt olla Salon tiedossa jo edellisen tilikauden tilintarkastuksen perusteella.

Seuraamuksen määräämisessä huomioon otettavat seikat (TTL 10:1 ja 10:7)

TTL 10 luvun 1 §:n mukaan huomautus on riittävä seuraamus, jos tilintarkastajan moitittava menettely on vähäinen, siihen liittyy lieventäviä asianhaaroja tai se on taloudellisesti vähämerkityksellinen. Jos edellä tarkoitettu menettely on sellainen, että huomautusta ei pidetä riittävänä seuraamuksena, tilintarkastuslautakunnan tulee antaa tilintarkastajalle varoitus. TTL 10 luvun 7 §:n mukaan seuraamuksesta päätettäessä on otettava huomioon kaikki säännöksessä mainitut asiaankuuluvat seikat.

Tilintarkastuslautakunta toteaa, että Salolle on 27.5.2021 annettu huomautus (PRH/427/10000/2021), joka on lainvoimainen. Tämä seuraamus kuitenkin ajoittuu nyt käsiteltävien Tecnotree Oyj:n tilintarkastusten suorittamisen jälkeiseen aikaan eikä sitä siten oteta seuraamusharkinnassa huomioon.

KHT Salon menettelyn vakavuutta kokonaisuutena arvioiden huomautusta ei voida pitää hänen menettelystään riittävänä seuraamuksena. Kyse on listayhtiön tilintarkastuksesta. Tilintarkastuslautakunta katsoo, että TTL 10 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan Salolle tulee antaa varoitus.

Sovelletut säännökset

Tilintarkastuslaki (1141/2015) 1 luku 1 §, 4 luku 1, 3 ja 12 §, 7 luku 2 ja 5 §, 10 luku 1 ja 7 §

Valitusoikeus

Urpo Salolla on oikeus valittaa tästä päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen.

Asian ratkaisseet tilintarkastuslautakunnan jäsenet

Pekka Pajamo (puheenjohtaja), Jussi Heiskanen (varapuheenjohtaja), Ari Ahti, Mari Arala, Antti Fredriksson, Riikka Rannikko, Janne Ruohonen, Anders Tallberg ja Tiina Toivonen

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

Tilintarkastuslautakunta
Pekka Pajamo
Tilintarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Pekka Virtamo
Esittelijä
Tilintarkastusvalvonta

Liite Valitusosoitus